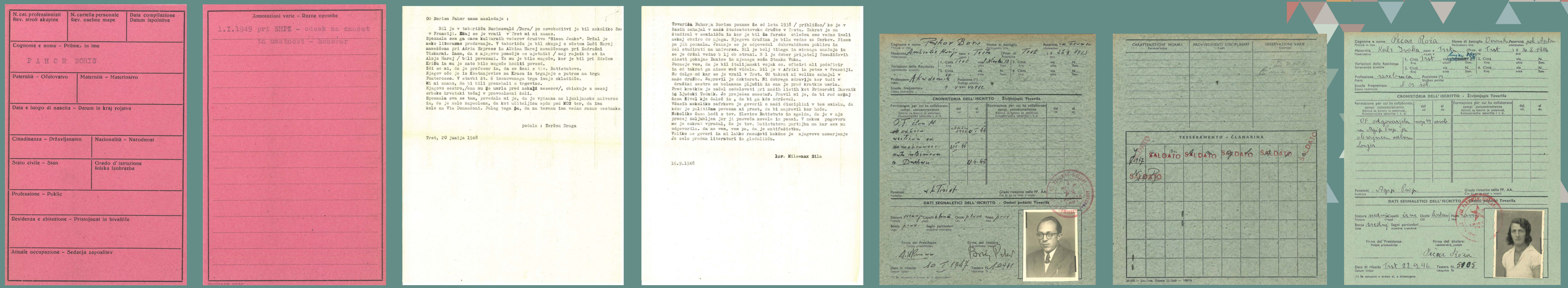
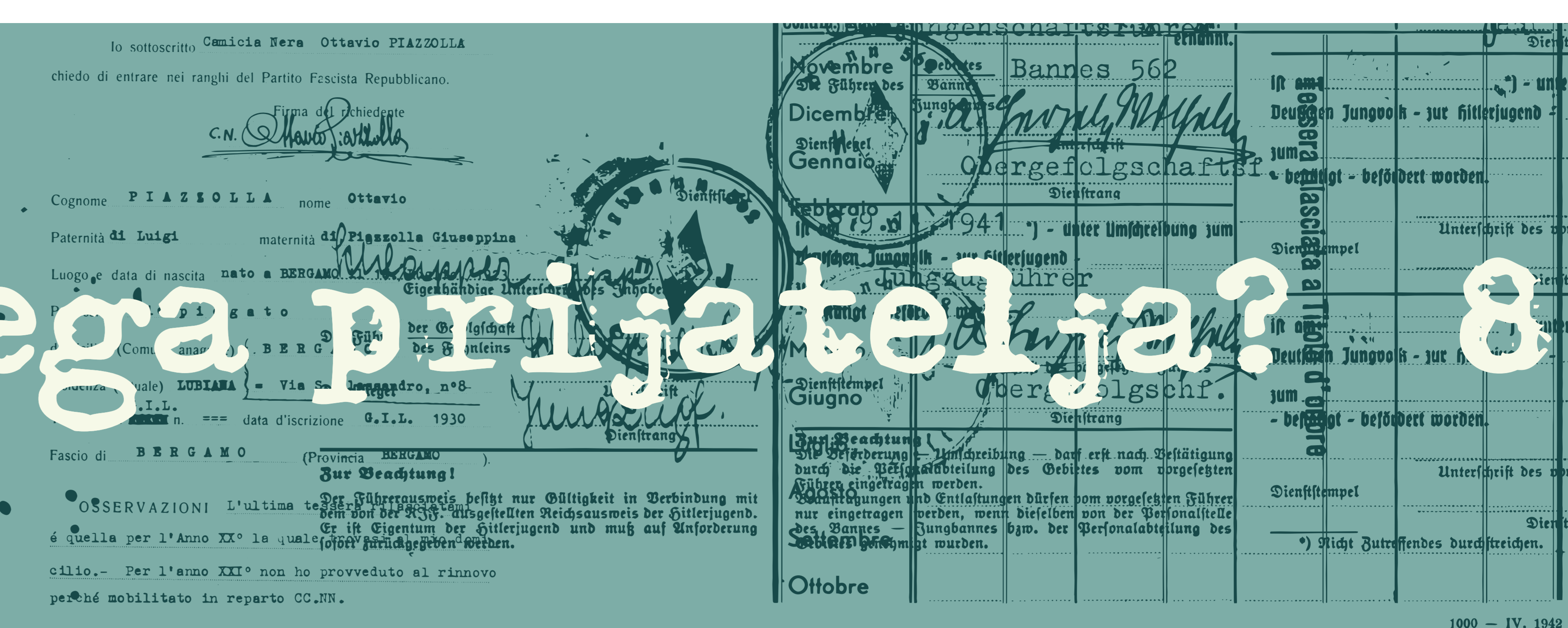

Poznaš sovražnika bolje kot svojega prijatelja? 8 Sledenje, razvrščanje in nadzor s pomočjo kartotek (1920–1980)

Za zahodno mejo – kartoteke z območja Julijske krajine, Svobodnega tržaškega ozemlja in zamejcev v Italiji

Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Slovensko primorje in Trst je bil izvoljen oblastni in upravni organ, ustanovljen avgusta 1944 z odlokom Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Vodil je upravo Slovenskega primorja (do maja 1945 še brez Trsta) in je od sredine septembra 1944 obvladoval slovenska etnično ozemlje, ki je bilo po rapalski pogodbi leta 1920 priključeno Italiji. Po koncu druge svetovne vojne se je njegovo delovanje razširilo na narodnostno mešana mesta, tudi Trst, ki so tvorila Slovensko primorje. PNOO je organiziral obsežno dejavnost z odseki, oddelki, komisijami in referati in je bil na območju Slovenskega primorja in Trsta nosilec »ljudske oblasti«. Po beograjskem in devinskem sporazumu junija 1945, ko se je morala jugoslovanska vojska umakniti iz Trsta, se je PNOO omejil na cono A Julijske krajine, vendar je počasi začel izgubljati svojo oblastno funkcijo. Prenehaj je delovati februarja 1947, po podpisu mirovne pogodbe med Jugoslavijo in Italijo. Kartoteka PNOO je abecedna kartoteka, sestavljena iz oranžnih ovojnic. Na vsaki ovojnici sta zapisana ime in priimek posameznika. Vsebinsko ovojnic bi lahko opredelili kot uslužbenske liste PNOO-ja in tudi drugih prujugoslovanskih organizacij v Slovenskem primorju. Uslužbenske liste predstavljajo

različni obrazci in kartoni, ki jih navadno dopolnjujejo zanimiva poročila in karakteristike o konkretnem posamezniku in njegovem delovanju. V tej kartoteki zasledimo tudi predstavnike t. i. političnih nasprotnikov, Boža Drnovška, Ivana Marijo Čoka idr. Kartoteko svojih članov je vodila tudi Zveza primorskih partizanov za Julijsko krajino in Svobodno tržaško ozemlje, ki je bila ustanovljena oktobra 1945 kot sestavni del Slovansko-italijanske antifašistične unije Trst. Lahko bi rekli, da gre za nekakšno primorsko različico Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne. Na začetku je ZPP skrbel za povezovanje in evidenco partizanov, ki so se vračali iz vojne, kasneje pa je pomagala predvsem družinam padlih primorskih partizanov pri poizvedovanju za pogrešanimi svojci in iskanju grobov. Poleg tega so skrbeli še za zdravniško in socialno pomoč borcem ter sodelovali pri manifestacijah v prid prujugoslovanskih organizacij na področju celotne Julijske krajine, po letu 1947 tudi na področju Svobodnega tržaškega ozemlja.

BORIS PAHOR
Karton iz kartoteke PNOO in primera poročil o pred-, med- in povojnem delovanju Borisa Pahorja, antifašista, enega najpomembnejših slovenskih zamejskih pisateljev ter hkrati tudi najbolji prevajanih slovenskih avtorjev. V poročilih je zaslediti tudi podatke o delovanju njegovih staršev in sester ter namige o njihovem zasebnem življenju.
SI AS 1582/1049, t. e. 197, Kartoteka Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko primorje in Trst

BORIS PAHOR
Karton Borisa Pahorja, kot člana Zveze primorskih partizanov, kjer je poleg osnovnih osebnih podatkov in značilnosti, jasno zabeleženo njegovo medvojno politično delovanje v mestnem odboru OF v Trstu ter domobrantska aretacija, ki ji je sledila Pahorjeva internacija v taborišče Dachau (21. januar 1944 do 21. april 1945).
SI AS 1577, t. e. 15, Kartoteka članov Zveze primorskih partizanov

ROŽA PEČAR
Karton Rože Pečar izpričuje njeno medvojno politično delovanje v OF Trst (Lonjer), kjer je delovala predvsem na področju agitacije in propagande in povojno vključitev v Zvezo primorskih partizanov Julijske krajine.
SI AS 1577, t. e. 15, Kartoteka članov Zveze primorskih partizanov